СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 286. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ГРУДНЯ 1951. No. 286. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 8, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АТОМОВА АРТИЛЕРІЯ

Вашингтон, 66 грудня. — Генерал Дж. Лотон Колінс, голова ген. штабу армії заявив, що Злучені Держави вже мають атомову артилерію. Він теж сказав, що ця зброя може бути готова для боїв уже в недалекій майбутності. Одначе Коллінс попередив, що атомова артилерія не потягне за собою революційних змін у наземній війні, тільки значно збільшить силу оборонної країни. Така зброя краще надається на оборону, ніж для атаки, твердив генерал.

Американські літаки можуть завести атомові бомби в кожну частину світу.

Голова морських операцій адмірал Вилієм М. Фектелер на зібранні Морської Ліги в Мемфіс, Тенн. заявив, що американські літаки, везені літаконосцями, можуть посіяти атомові бомби на кожну ціль у світі, у віддалі 600 миль від моря. Він ствердив, що нова ударна сила кораблів-літаконосців зростає з кожним проголошенням зменшеного виду атомової бомби. Він теж виявив, що від вибуху Корейської війни американська воєнна фльота збільшилася на 526 нових кораблів. Всі вони, за винятком чотирьох, були переховані в стані нечиннім в різних пристанях. Із зростом можливости перевозити атомові бомби Америка може тепер скидати атомові бомби у великих кількостях на кожну ціль, положену у помірковано великій віддалі. З винаходом малих атомових бомб Злучені Держави не повинні покладатися на самі лише літаки а й на фльоту яка може завезти літаки до будь-якої частини світу для скинення більшого числа атомових бомб нараз, — пояснював адмірал.

НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ ВСІХ. „Санта Клос" (в особі Волтера Фішера), що приносить несподіванки, сам дістав несподіванку: спеку в грудні. Приготований на холод а не на 60 ступнів тепла, він, бідака, присів на Ракефелер Плаза, щоб витерти собі піт з чола.

АЛІЯНТИ ЗАКИДАЮТЬ ЧЕРВОНИМ ШАНТАЖ НА ПЕРЕГОВОРАХ В КОРЕЇ

КОМУНІСТИ СТАВЛЯТЬ ПЕРЕДУМОВИ ОБГОВОРЮВАННЯ СПРАВИ ПОЛОНЕНИХ

Токіо. — Комуно-китайські і північно-корейські представники на мирових переговорах в Панмунджом в Кореї відмовилися вчора обговорювати справу звільнення і обміну полонених, як довго не будуть устійнені постанови про здійснення інших умов перемир'я. Аліянтські представники негайно заявили, що таке ставлення справи вони вважають „шантажем". Аліянти пропонували встановити для цього негайно окремий підкомітет, що вже тепер почав би облік і підготовку до виміни полонених. Комуністи відкинули цю пропозицію. Комуністичний представник заявив, що коли не буде „прогресу" в згідноуванні постанов про виконання військових умов перемир'я, червоні не дадуть жадних відповідей на аліянтські запити в справі полонених. Аліянти пропонували, щоби справу полонених обговорити рівночасно з іншими передумовами перемир'я. Після комуністичного відкинення цеї пропозиції, аліянтський представник заявив, що коли комуністи узалежнюватимуть д а л ь ш и й прогрес від того, чи аліянти поступають так, як комуністи вимагають, тоді взагалі не буде жадного прогресу на нарадах. Справа виміни полонених є на четвертому місці на порядку нарад теперішньої конференції в справі перемир'я, який встановлено ще в липні. Але тепер, після повідомлень про вбивство комуністами коло — 8,000 самих тільки американських полонених, аліянтська делегація воліла б взнати деякі подробиці щодо полонених ще перед устійненням і вирішенням інших передумов перемир'я. Відкинення комуністами аліянтських пропозицій в цій справі не можна оцінити інакше, як власне шантаж, при допомозі якого червоні бажали б, приложивши аліянтським полоненим ніж до горла, вимогти від аліянтів корисні для себе інші постанови перемир'я. Суперечності в справі полонених виникли на вчорашніх нарадах після того, як аліянти запропонували своїх „вісім пунктів" програми для здійснення постанов про перемир'я.

АЛІЯНТСЬКА АВІЯЦІЯ РОЗБИВАЄ ВОРОЖУ АРТИЛЕРІЮ НА ФРОНТІ

Токіо. — Вчорашні події на фронті знову позначились великою активністю аліянтської авіяції, тим разом її „каральною акцією" проти ворожої артилерії. Щонайменше 35 ворожих батерій на західному секторі фронту були цілком знищені. Акція почалася після того, як ворог концентрував на фронті велику кількість артилерії і турбував нею аліянтські лінії, завдаючи аліянтам пропорційно найбільших втрат. Сильні з'єднання аліянтської авіяції виконали зосереджену атаку на ворожі артилерійські позиції, після того, як їх з великою точністю встановили розвідчі літаки. Разом з розбитими гарматами ворог відніс теж великі втрати в людях. Інші з'єднання аліянтської авіяції продовжували свою „звичайну" акцію проти воєнних об'єктів у ворожому запіллі, — при чому прийшло до нових зударів з ворожими літаками. В повітряних боях, які продовжуються вже о д и н а д ц я т ь днів, один ворожий літак був збитий, один правдоподібно збитий, а один важко пошкоджений. Хоча чисельністю ворожі літаки перевищували аліянтські в повітрю у відношенні приблизно трьох до одного, аліянтська авіяція не мала жадних втрат. На сухопутньому фронті продовжувалася акція патрульних відділів.

УЧИТЕЛІВ - КОМУНІСТІВ ЗВІЛЬНЯТЬ З ПОСАДИ

Ню Йорк. — Шкільна Рада одноголосно вирішила звільнити з праці вчителів, які належать до Комуністичної партії або до інших підривних груп. Шкільна Рада ухвалила таку постанову, приймаючи резолюцію, зголошену 15 листопада суперінтендентом шкіл д-р Вилйемом Джансеном. Тоді Шкільна Рада анулювала ухвалу, бо тринадцять осіб були проти такого вирішення. На останньому засіданні Шкільної Ради вже не переслухували свідків, хоч в залі засідань були люди, які голосно протестували проти вирішення, і тому засідання закінчилося бурхливо. У резолюції сказано, що не тільки учитель, але й інший урядовець або службовець народньої школи, якщо йому доведуть приналежність до підривної групи, має бути звільнений з посади.

ПЛЯНОВЕ РОЗМІЩЕННЯ ЛІКАРІВ

Лос Анджелес, у Каліфорнії. — Палата делегатів Американського Медичного Товариства ухвалила вжити заходів до кращого географічного розміщення лікарів, щоб можна краще обслужити населення країни на випадок потреби лікарської допомоги. У цій справі головна виконавча рада товариства увійде в порозуміння з 48 стейтовими лікарськими організаціями, які вкажуть до яких громад чи осель треба приділити лікарів. Резолюція, зголошена д-ром Джеймсом Р. МекВей з Канзас Сіті, стверджує потребу виявлення попиту лікарських сил. На зібранні товариства, в якому взяло участь кілька тисяч лікарів, злагіднено раніше непримиренне становище до деяких проявів обурення учителями, запідозреними в комунізмі, коли виявилося, що резолюція в цій справі, ухвалена на зібранні в Атлантик Сити минулого червня, була загостра. Також видано осторогу в справі вживання домашніх ліків, матеріялів до чищення, які містять в собі отрую і обговорено потребу фондів на наукові медичні досліди.

ПІДСОВЄТСЬКА БІЛОРУСЬ ВЕДЕ ПЕРЕД У ВИБОРАХ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ

Париж. В Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй відбувається тепер інтересна гра у виборах нових членів Ради Безпеки. Гра ведеться між двома кандидатурами: піддержуваною Злученими Державами Грецією і піддержуваною Совєтами та їх сателітами підсовєтською Білоруссю. У вчорашніх виборах, вже восьмих з черги, перед вела Білорусь, діставши 32 голоси, тоді коли Греція здобула тільки 27. Проте, вибір залишається невирішений, бо тут зобов'язує засада більшости двох третіх голосів. Білорусь в своїй кандидатурі вибилась наперед головно тому, що південно-американські країни „мстяться" на Злучених Державах за те, що вони у виборах до Міжнародного Трибуналу Справедливости піддержували індійського а не уругвайського кандидата, хоча їх обох опісля вибрано. Крім того, білоруську кандидатуру підтримує теж Франція, Британія та деякі країни британської спільноти народів, як теж скандинавські держави. Після вчорашнього голосування діючий голова Асамблеї сер Гледвин Джебб заявив, що „мертва точка" у виборах все ще залишається, аж доки один з кандидатів не здобуде потрібної більшости двох третіх голосів.

НЕНАРОДЖЕНА ДИТИНА МАЄ ПРАВО ПРОЦЕСУВАТИСЯ ЗА ШКОДУ

Олбені, у стейті Ню Йорк. — Ненароджена дитина, ка потерпіла на здоров'ї від кого іншого, тільки не від матері, має право вимагати відшкодування після народження. Таке рішення проголосив апеляційний суд, вводячи нову правну засаду. Цю постанову ухвалено при розгляді апеляції Роберта Корнеліюса Вудс, якого заступала мати Естела Вудс з Бронксу, Н. Й. Вирішення апеляційного суду визнає дитині відшкодування в сумі $25,000, яке присудив міський суд в 1949 р., а одночасно змінює вирішення апеляційного суду з 1921 в єдиній до того часу випадку процесування за таке відшкодування. У випадку Вудса суд приєудив заплатити шкоду, яку потерпіла ненароджена дитина в наслідок того, що мати впала на поламаних сходах до пивниці дому, в якому вона проживала. Шкоду мав заплатити власник дому. Шкода полягала в тому, що дитина прийшла на світ каліка й хвора.

ДІСТАВ $1,000 ЗА ТЕ, ЩО ЙОГО НАЗИВАЛИ КОМУНІСТОМ

Мінеола, Л. Ай. Н. Й. — Резервовий майор армії Малком Венді з Баркерс Пойнт Ровд за вироком повітового суду дістав $1,000 відшкодування за те, що урядовець телефонічної компанії Джозеф Гіббонс називав його комуністом на обіді посту ветеранів.

5 ВБИТИХ І ПОНАД 200 ПОРАНЕНИХ В КОМУНІСТИЧНИХ ЗАВОРУШЕННЯХ В ІРАНІ

Тегеран, Іран. П'ять осіб було вбитих і понад 200 поранених в найбільших досі комуністичних заворушеннях в Тегерані, столиці Ірану. Заворушення почалися з того, як понад 5,000 комуністично наставленої і керованої комуністами молоді та студентів почали демонстрацію проти урядової заборони демонстрацій. Вони влаштували похід по місті, підносячи оклики проти уряду та погрожуючи смертю прем'єрові Моссадехові. Демонстрантам заступила дорогу поліція, але раніше проти них почала організуватись націоналістична протидемонстрація, до якої поступово долучилось к о л о 10,000 осіб. Як комуністи почали похід в напрямку урядових будинків, коло 5,000 поліцаїв і вояків, з палицями і настромленими на рушниці багнетами, почали розганяти комуністичну юрбу, — при чому почали допомагати їм націоналісти. Тоді теж комуністи почали користуватись палицями, камінням і зброєю. Заворушення тривали повних п'ять годин. У висліді яких було щонайменше п'ятьох вбитих і понад 200 поранених. Комуністи почали демонстрацію проти уряду, а націоналісти продовжували її проти комуністів та інших противників уряду прем'єра Моссадеха. Вони руйнували редакції комуністичних та інших опозиційних до уряду газет і видань, демолюючи їхні льокалі. Між пораненими є деяка кількість важких поранених, так що кількість смертних жертв може ще збільшитися. Демонстрації почалися рано й щойно після полудня приверено порядок.

ЧЕРЧИЛ ВІДСТУПАЄ ВІД ВСТАНОВЛЕНОЇ ЛЕЙБУРИСТАМИ ОБОРОННОЇ ПРОГРАМИ

Лондон. — Британський прем'єр Винстон Черчил заявив вчора в Палаті Громад, що його консервативний уряд сумнівається в можливості виконання оборонної програми, яку встановив попередній лейбуристський уряд прем'єра Атлі. Черчил твердив, що в цьому питанні лідер лівого крила лейбуристів, Аневрин Бівен, „припадково мав рацію". Бівен, як відомо, був зрезигнував кілька місяців тому з лейбуристського уряду, вважаючи, що встановлена цим урядом оборонна програма загрожує заломанням внутрішнього господарства країни. В дальшому Черчил виступив теж проти окремого спільного командування аліянтської фльоти на Атлантику, мотивуючи це тим, що другу світову війну виграно без такого командування. Спірним пунктом в цьому питанні було те, хто має очолювати це командування, американець, чи англієць. Черчил зайняв теж рішуче становище відносно європейської армії. — Він вважає, що така армія є доконче потрібна та що в ній Німеччина мусить взяти „чесну участь", але він є рішучо проти того, щоб до тої армії були теж включені британські війська, які, по його думці, на випадок війни, повинні тільки рівнорядно з американськими боротися поруч європейських військ. Черчил рівночасно висловив своє вдоволення, що німецький уряд, канцлер якого, д-р Аденауер, є тепер на офіційних відвідинах в Лондоні, не обстоює свого домагання щодо створення окремої національної німецької армії, але погоджується на включення німецьких дивізій в європейські збройні сили.

АДЕНАУЕР ЗАПОВІДАЄ БОРОТЬБУ ПРОТИ ЕКСТРЕМІСТІВ

Лондон. — Західно-німецький канцлер д-р Конрад Аденауер, промовляючи тут вчора до добірної публіки в Королівському Інституті Міжнародних Справ, запевняв, що федеральний уряд Німеччини докладе всіх зусиль, щоб здавити комунізм і націзм та оперти свою міжнародну політику у вільному світі на засадах співпраці і рівности. Заявляючи, що об'єднання обох частин Німеччини є „найдорожче кожному німецькому серцю", — канцлер твердив, що навіть за цю високу мету Західна Німеччина не проміняла б своєї приязні зі Заходом. Німецький нарід — твердив Аденауер — переконався, що він може запевнити собі існування і всебічний розвиток „тільки в спільноті, що переходить національні кордони".

ВІД ПОСПІХУ В ЗГОЛОШЕННІ ЗАЛЕЖИТЬ ПЕРЕСЕЛЕННЯ

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЗИ ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕННЯ СКИТАЛЬЦІВ ВИДАВАТИМУТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО КІНЦЯ РОКУ. ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДК.

Филаделфія. — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет пригадує всім скитальцям в Європі, які вже мають ашуранси та які хотіли б з них скористати, щоб вони негайно зголосилися до представництва ЗУАДК в Европі або до його головного бюра у Филаделфії та розпочали процес полагоджування еміграційних формальностей, бо американські візи на переселення видаватимуть для скитальців тільки до 31-го грудня ц. р. Це не відноситься до колишніх т. зв. „фольксдойчів" та до поворотців з Бельгії (відомих „три-центиків") видавання віз для яких ще продовжуватиметься. Ці справи були предметом окремих нарад між представниками добровільних допомогових організацій та ДП Комісії і державного департаменту, що відбулися у Вашингтоні минулого четверга та в яких від ЗУАДКомітету брав участь д-р В. Галан. Представники ДП Комісії і державного департаменту вияснили, — що 30% тих скитальців, які вже дістали потрібні завірення, досі ще не зголосилися в американських консулятах в Німеччині для полагодження еміграційних формальностей. Тому вони теж звертаються за посередництвом цих допомогових агенцій до всіх тих, які вже мають ашуранси та бажали б з них скористати, щоб вони негайно зголосились для полагодження еміграційних формальностей, бо від поспіху в зголошенні тепер залежатиме їхня нагода на переїзд до ЗДА. ЗУАДКомітет, що вже вислав відповідні телеграфічні доручення для свого представництва в Европі, прохає ще цею дорогою всіх спонсорів, щоб і вони від себе негайно повідомили, евентуально телеграфічно, своїх аплікантів в Європі, щоб ті безпроволочно зголосились до оформлення еміграційних паперів. Всч. оо. Пароxів та українські радіопрограми прохається поширити цю вістку, бо від цього може залежати переселення ще кількох тисяч українців.

АРХИЄПИСКОП СТЕПІНАЧ ОБСТОЮЄ СВОЇ ПРАВА

Красіч, Югославія. Звільнений умовно з в'язниці примас Католицької Церкви в Югославії, архиєпископ Альойзіюс Степінач, заявив кореспондентам, що уряд не має права позбавляти його архиєпископського стану та його церковних гідностей та що він вважатиме себе дальше архиєпископом і примасом, як довго Папа не зарядить інакше. Степінач склав свою заяву, після того, як уряд, повідомлюючи про його звільнення з в'язниці, назвав його „бувшим архиєпископом". Архиєпископ був звільнений з ув'язнення після п'ятьох років. Він був засуджений на кару 16 років в'язниці за „колябораціонізм" з німцями під час війни. Його звільнено під умовою, що він житиме тільки в місцевості Красіч, де він народився, та не займатиме жадних церковних ані цивільних урядів. Негайно після прибуття до цієї місцевості, архиєпископ відправив свою першу Службу Божу на волі, діставши священичий одяг від місцевого пароха. Єдиною ознакою його архиєпископства було пурпурове накриття голови. Він заявив, що він ніколи не прохав звільнення, бо він не вважає себе винним. На цілу низку питань архиєпископ відмовився дати відповіді, заявляючи, що „хто забагато говорить, той не є без гріха".

В СВІТІ

● **Чотирьох найвизначніших американських вчених і спеціялістів в атомовій енергії:** д-р Роберт Опенгаймер, д-р Лі Дубридж, д-р Чарлз Лористон і Волтер Дж. Вітеман, приїхали до головної квартири ген. Айзенгавера у Франції, де відбудуть якісь важливі таємні наради.

● **1,891,000 долярів дефіциту** матиме Об'єднані Нації в цьому році — повідомив генеральний секретар Трігве Лі.

● **Комуно-мадярський уряд** опублікував „Білу Книгу", в якій наводить 157 „ворожих актів", яких мала допуститися Америка проти Мадярщини від 1947-го року. Книга має 323 сторінки.

● **Єгипетський уряд** перебрав контролю „визвольних батальйонів", зорганізованих для партизанської боротьби проти британців в Суезі і Судані. Командантом тих батальйонів назначено дорадника військового міністра Абделя Гакка.

● **Іранський уряд** поставив кореспондентові Ню Йорк Таймсу, М. Кларкові, домагання, щоб він впродовж 24 годин забрався з Ірану, закидаючи йому „активність в користь колишньої Англо-Іранської Нафтової Компанії".

● **„Банки на колесах"** введено в комуно-китайській Монголії. Ці банки це фінансові копії американських перевозових бібліотек.

ЩЕ ОДИН ВЕЛИКИЙ УСПІХ БАЛЕРИНИ В. ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

Ню Йорк. З поінформованих джерел повідомляють, що відома наша пріма-балерина Валентина Переяславець підписала минулого тижня контракт з Балет Тіатер Ко. (Ballet Theatre Co.) контракт головного педагога професійної групи на 1951 і 1952 рік. Балет Тіатер Ко., це одна з перших балетних компаній Америки і місце головного педагога може зайняти в ній тільки професіоналіст найвищої кляси. Українське громадянство по обох боках океану без сумніву з гордістю прийме вістку про цей новий великий успіх нашої пріма-балерини, яка в цьому році обходить 25-річчя своєї мистецької діяльности. В Ню Йорку п-ні Переяславець веде Українську Балетну Школу, яка в наступну суботу 15-го грудня о год. 6:30 вечором, влаштовує в Стайвесент Гай Скул на 15-тій вулиці оригінальний балетний Миколаївський Вечір (хореографія: Валентина Переяславець і Юрій Гарасим; текст: Микола Понеділок), частина приходу з якого призначена на харитативні цілі ЗУАДКомітету.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ПІДКУПСТВА ПОДАТКОВИХ УРЯДОВЦІВ

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Дж. Гаверд Мек Грет оголошує, що департамент справедливости подасть незабаром до відома склад суду, який розглядатиме справу підкупности податкових урядовців, які за хабарі звільняли деяких осіб від плачення податку. як заявив він під присягою на переслуханні конгресової комісії адвокат з Шікаго Абрагам Тайтелбавум. Таке слідство потрібне тому, що деякі назвиська по імені урядовці під присягою заперечили обвинувачення в підкупстві. Генеральний прокурор наказав відділові злочинів при департаменті справедливости зібрати всі свідчення перед комісією, різні звіти й інші матеріяли, які має комісія для використання при веденні слідства над можливістю кривоприсяги однієї чи другої сторони. МекГрет заявив, що він вживе всіх заходів, щоб викрити податкові зловживання і цим втримати повагу й довір'я до федерального уряду.

В АМЕРИЦІ

● **Діра в вуличнім бруку коштує містові Ню Йорк $100,000.** Будівельний робітник Тамес Райен, який їхав вантажним автом, упав під колеса авта, коли воно попало на яму в бруку. Він зажадав від міста відшкодування в сумі пів мільйона долярів, а суд признав йому $100.000.

● **Журналіст Кенет Діксон, який вів кампанію в щоденнику** „Лейк Чарлс Амерікен Пресс" в стейті Луізіяна за „політику чистих рук" серед деяких урядовців, програв процес проти них у суді, а тепер його заскаржили за знеславлювання урядовців. Крім нього вели кампанію ще чотири інші і всі вони програли. в федеральнім уряді.

● **Промені Екс („Екс Рейс") лікують не тільки лістряк, але й нагнітки,** а навіть і бородавки, заявив радіологіст д-р Сідні Гавлі в Шікаго. Він твердить, що нагнітки — це друга після перестуди дошкульна недуга населення Злучених Держав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАШ ХРЕСТОВИЙ ПОХІД

Україна перша впала жертвою злочинного большевизму, український нарід зазнав найбільших терпінь і знущань від тої варварської системи і українським призначенням стало відіграти головну ролю в звільненні людства від тої страшної пошести —комунізму. Безконечна черга українських жертв комуністичного терору рекомпенсується у великій мірі такою чергою українських ударів по цій злочинній большевицькій системі. Хоча українці обеззброєні і безборонні фізично, проте їхній дух спротиву проти Кремлю сьогодні збагнув вже навіть не дуже вразливий досі на ці справи Західній світ та порівняв силу української визвольної ідеї з космічною силою атомової бомби.

Такий фактичний стан. За неволю і знущання, за всі зневаги і руїну український народ вже від першої появи кривавої комуністичної зірки на політичному небосхилі в 1917-тому році почав і веде свій хрестовий похід проти того новітнього варварства, що своєю дикістю і жорстокістю та своєю загрозою переверпшив усі дотеперішні загрози в історії. Цей український хрестовий похід проти большевизку ведеться дослівно на кожному кроці й в усіх ділянках. Його осередок в самій поневоленій Україні, де цей хрестовий похід ведеться безперервно і на зміну, кажучи словами „самого" Сталіна, то „обрізами" то „образами", дивуючи світ своїм героїзмом, наполегливістю і незломністю.

Важливу ділянку фронту в цьому українському хрестовому поході проти большевизму займають українці у вільному світі, поза межами своєї Батьківщини. Це окремий розділ великої епопеї української боротьби за визволення. Розпорошена по всіх бездоріжжях світу, вирвана з рідної землі та кинена напризволяще всіх вітрів долі, українська політична еміграція виконує велику місію та заповняє велику прогалину в українському хрестовому поході проти большевизму. Вона бо відкриває світові очі на цю загрозу, вона сама є живим образом і живою пригадкою того, чого мож есподіватися світ від большевизму. Важливість цього фронту в українському хрестовому поході большевизму характеризується хоч би тими гістеричними заходами, що їх робив Кремль рівночасно для ліквідації і компромітації української еміграції. В книгу сосї мартирології українцям доведеться, на жаль, вписати й ганьбу примусових репатріяцій та їх терору.

Свою ділянку в цьому історичному українському поході проти большевизму мають й американські українці. Вона почалася тоді, як і почався цей похід понад три десятки років тому. Допомога українському визвольному рухові, акція на американському і міжнародному теренах, поширювання правди про Україну, демонстрації і маніфестації, видавництва, все це доповнює ті великі зусилля, що їх робить українська нація для захисту світу від большевицької заглади, як колись вона вже оборонила його від навали диких орд.

Проте, в сьогоднішніх обставинах, коли ця країна стала у проводі та очолює боротьбу проти большевизму в світовому маштабі, американським українцям відкрились не тільки нові можливості, але й припали нові завдання. На одно з таких завдань, дещо занедбане в останньому часі, ми бажали б звернути увагу американсько-українському загалові. Маємо на думці комуністичну п'яту колону в цій країні.

Абрагам Линколн свого часу твердив: „Якщо ця нація колинебудь буде знищена, то це станеться знутра, а не іззовні".

Правдивість цих слів великого мужа можна б вже сьогодні довести безліччю фактів. Немає зовнішньої сили і небезпеки, якої не могла б перемогти Америка своїми ресурсами і своїм потенціялом. Але це знає теж ворог і він, заки нападати на цю твердиню волі і народоправства, намагається підточити її знутра. Це зрадницьке завдання виконує комуністична п'ята колона в усіх її формах і видах.

Українці, що ведуть перед у хрестовому поході проти большевизму, повинні мати постійно на увазі й ту внутрішню загрозу. Десятки тисяч наших робітників, всебічно ознайомлених з большевицькою тиранією на власній шкурі, працюють тепер серед широких американських мас, часто просякнених большевицькими термітами. Є сотні нагод кожного дня продовжувати наш хрестовий похід проти большевизму теж і на цьому терені та безпосередньо. Розкривання і демаскування большевизму та його суті, активна законна боротьба проти большевизму і його аґентури по фабриках, в професійних спілках, в припадкових зустрічах та на кожному кроці нашого приватного і суспільного життя приспішить ту вимріяну хвилину здобуття волі і тривкого миру, за які так героїчно бореться українська нація.

Націоналізм і політика

Колишній президент Злучених Держав, Герберт Гувер, заявив, що „націоналізм це могутня й поступова сила". Цю заяву сказав він в своїй промові на міжнародному форумі молоді щоденника Ню Йорк „Дейлі Міррор" 1 грудня, висловлюючи в ній ще такі думки: тривалий мир мусить включати підтримку засади незалежности й самоврядування нації; націоналізм країн поневолених совєтами поза залізною заслоною це чинник, який кінець-кінцем врятує їх від комуністичної тиранії Кремлю; від самоврядування залежить забезпека й ґарантія особистих прав і т. п.

Ці думки Гувера, як провідника Республіканської партії Злучених Держав, помітні головно тим, що його вважають за ізоляціоніста, який час від часу дораджує Америці обмежитися обороною самого американського континенту, не вмішуючися чинно до справ Европи. Проголошуючи націоналізм, як поступову силу, від якої залежить не тільки збереження миру й ґарантія особистих прав людини, Гувер, мимохіть, відновлює засаду самовизначення народів, проголошену президентом Вудро Вилсоном в 1918 р. Та засада була одною з підстав, на яких оперта була колишня Ліґа Націй. Коли цю засаду знехтувано в практиці, то на її місце прийшов тоталітаризм зі своїми жахливими наслідками. Що більше: ще досі між деякими колами панує переконання, що націоналізм це назадництво, а в крайньому випадку якась суспільна недуга, яка спиняє міжнародній поступ. Коли серед цього екс-президент Гувер твердить, що націоналізм — це „могутня й поступова сила для визволення народів з тиранії Кремлю і для забезпеки особистих прав", то цю пригадку в першу чергу повинні взяти до уваги громадяни, які походять з поневолених націй і які придумують способи для визволення своїх колишніх земляків.

Американські представники поневолених народів мають саме тепер нагоду покористуватися цією пригадкою, бо Злучені Держави приготовляють основні засади своєї закордонної політики на місце дотеперішньої латанини з однієї околиці земного ґльобу в другу і з одного року на другий.

За звідомленнями з Вашинґтону з 4 грудня Краєве Товариство Плянування звернулося до президента Трумана, щоб він настановив краєву комісію для накреслення одноцільної закордонної політики, пристосованої до „нового світового ладу", основаної на зближенні груп суверенних вільних націй в різних країнах світу. Товариство твердить, що теперішня слабість вільного світу лежить у тому, що політичні одиниці, тобто самостійні країни, замалі, а їх ресурси невистачальні для економічного зросту, діяльної демократії і здібности до самооборони. Товариство подає пропозицію, щоб американський уряд перебрав на себе провід у змаганні до відповідних змін.

На членів такої президентської Комісії радить товариство покликати людей з виконної і закордонної ділянок уряду; далі від промисловців, робітництва, фармерства й різнородних професій. На думку голови ради товариства, Ч. Крісчіяна Сонна, Комісія не повинна б мати менше ніж 15, а не більше як 25 членів.

Вивчення матеріялів для складення нової політики мало б початися вже в перших місяцях 1952 р. так, щоб комісія могла скласти свій звіт Конґресові в початках наступного року. Думка покликати до життя таку президентську комісію не нова, тільки теперішня комісія мала б охопити цілість закордонної політики. В комунікаті Краєвого Товариства Плянування сказано:

„Дивлячися на цю справу з теперішньої перспективи, стає ясно ,що нам треба в першу чергу побудувати нові угрупування й відносини між вільними народами. Це проблема водночас економічна й політична, і не можна окремо застановлятися над однією частиною, не беручи до уваги другої".

Краєве Товариство Плянування кількома наворотами виявляло свою думку про американську закордонну політику і ці думки поміщували на видному місці великі щоденники. У теперішнім звідомленні важлива вістка, що готується всеохоплююча закордонна американська політика на далеке майбутнє. Коли взяти до уваги теперішні велетенські підготування до створення ґльобальної оборони вільних націй, то одночасне плянування американської закордонної політики самозрозуміле.

Поневолені нації в світі і їх відламки в Америці повинні заздалегідь порозумітися між собою для з'ясування своїх поглядів щодо творення реґіональних національних економічно-політичних ґруп в різних околицях світу. Зокрема провідники українського визвольного руху повинні взяти участь в таких плянах і засадничо вирішити, в яку групу могла б увійти в майбутньому Україна.

Коли б. президент Гувер пригадує, що націоналізм врятує країни з-поза залізної заслони від тиранії Кремлю, треба підхопити цю думку і громадянам українського роду та всебічно насвітлити підстави українського націоналізму для його використання при складанні інтеґральної американської закордонної політики.

М. В. Дольницький

Хто буде наступним президентом З. Д. А?

Здається, немає в Америці ані одного часопису, журналу, ані одного публіциста, журналіста і репортера, який би не займав голосу в справі виборів нового президента країни. Президент ЗДА, із своїми широкими повновластями та великом авторитетом у світі, не тільки репрезентує Америку, але й є її дійсним керівником та має великий вплив на події в світі. Який президент — така Америка. Тому не диво, що хоч і далеко ще до виборів, — справа нового президента так полонить уми американців.

Від 1932 року Америка вибирала демократичного президента, значить майже 20 років демократи керують країною. За цих 20 років демократи перевели низку основних реформ, вставили до своєї програми такі точки, як рівноправність всіх громадян, покращання становища селянина, поставили на порядок дня справу робітництва, запропонували соціяльне забезпечення, розширили пляни на шкільному відтинку, започаткували активне встрявання до політики европейських та азійських держав, покинули ізоляціонізм, висловилися за загальним обов'язком військової служби, запропонували законодавство проти самосудів на півдні Америки, рівне право для всіх одержувати роботу без огляду на расу і релігію тощо. Слідом за рузвелтовим „Фер Дил", Труман проголосив був „Ню Дил", заявляючи, що він безупинно буде боротися за покращання становища американця.

Республіканська опозиція, що безуспішно пробувала від 1932 року перебрати владу в Америці, обороняючися від закидів служби для „спеціяльних інтересів", пробувала протиставити демократам свою позитивну програму, що зводилася до одного: американцям треба думати перш за все про Америку. Критика демократичного правління підкреслює безупинно, що надто довге панування демократів спричинило корупцію і безвідповідальність в її рядах та що Америка доконче потребує зміни варти і нового розмаху.

Під час майбутніх виборів нового президента ЗДА йтиме завзята боротьба між демократичною і республіканською партіями, а аґітація напевно переступатиме межі пристойности. Обопільні закиди і обвинувачення сипатимуться, як з мішка, притемнюючи все, що в цих партіях позитивне.

Ніде правди діти, демократична партія переживає кризу, що викликана саме надто довгим пануванням. Закиди корупції і нездарности підкріплені численними розслідами спеціяльних парляментарних комісій та навіть судовими присудами. На сумлінні демократів втрата Китаю і розширення комунізму в світі, гріхи, що їх вони тепер намагаються гарячково направити. Немає в демократичній партії єдности, бракує їй також визначних провідників.

Республіканська партія стоїть під постійним обстрілом її противників, що закидають їй „службу спеціяльним інтересам", ізоляціонізм та протисоціяльне — проти народні тенденції. Республіканська партія переживає також своєрідну кризу, в якій два відламки — поступовців і консерватистів — змагаються за впливи в партії.

Демократи заповідають в передвиборчій аґітації подати наново давні — досі нездійснені точки старої і дещо нових точок — своєї програми. Республіканці, що ще не проголосили своїх позитивних точок програми, обмежуються покищо до нищівної критики адміністрації, не жаліючи найрізкіших слів.

Яка партія переможе в нових виборах, не так то й легко передбачити. Одно важливе — більшість американців зареєстровані демократами. Щоб проломити їхню партійну лінію, треба яскравої індивідуальности, людини, яка не зв'язана з політичними крутійствами і махінаціями, людини нової і чистої.

Найважливіше питання дня — хто буде демократичним, а хто республіканським кандидатом на президента. Цю справу рішатимуть обидві партії на своїх конвенціях в Шікаґо. Демократи досі не проголосили ніяких кандидатур. Спроби журналістів видобути від през. Трумана заяву, чи він думає знову кандидувати, залишаються без успіху. На основі здогадів і деяких його промов, одні твердять, що през. Труман буде кандидатом, інші — що ні. Одні твердять, що демократи легко переможуть, якщо през. Труман буде новим кандидатом, другі, що його кандидатура буде певним програшем демакратів.

Крім през. Трумана, як кандидата на нового президента ЗДА, демократична партія не має великого вибору. В пресі згадують про кількох сенаторів, маловідомих політиків та президента найвищого Суду Фреда Винсона. Великої інди-

(Закінчення на ст. 3)

Д-р Іван Розгін

Збережімо духові багатства українського народу

Д-р С. Демидчук в статті „Духовий авторитет на розсипанні" („Свобода 13 Листопада ц. р.) підніс дуже важливу справу про збереження наших духових цінностей на еміґрації від розгублення і змарнування. Ми вважаємо, що нашим першочерговим завданням мусить бути як найшвидше розробити широкий плян діяльности, для здійснення мети, про яку говорить д-р С. Демидчук. Треба справді, ми сказали б за Зеровим, звернутися „До джерел", з яких наш нарід не раз уже в часи лихоліття, черпав силу для забезпечення свого існування. Цим невичерпним джерелом без сумніву є творчість Велетнів Українського Духа, до якого не мають доступу не лише українці на еміґрації, а й ще в більшій мірі увесь наш нарід на Батьківщині. Мусимо вибрати, визбирати правдиві перлини з їх творчости і з них створити для себе, своїх дітей і нащадків нову „Книгу Битія Українського Народу". А тому, що ця справа дуже важлива і відповідальна, то ледве чи знайдуться серед нас такі особистості, що виконали б таку працю, не спотворивши її. Тоталітаризм і релігійна нетерпимість ще багатьом нашим провідникам туманить голову, отже годі сподіватися від них наукового підходу, до так важливої справи, як вони не завжди мають його тепер до справ громадських і національно-державних, як наприклад їх ставлення до українських театрів, Державного Центру тощо.

З огляду на ці труднощі, ми пропонуємо тим часом зосередити увагу моральну і матеріяльну допомогу на *дитячій літературі*. Ми вважаємо, що під загрозою є в першу чергу наші діти, бо уже є випадки, що діти не розмовляють українською мовою, соромляться свого походження, не відвідують українських шкіл, церков, одним словом виявляють всі ознаки денаціоналізації. Треба в першу чергу допомогти видавництву дитячої літератури (Ню Йорк — Торонто) стати на ноги, для цього по-перше розкупити уже видану ним літературу, а вона до речі дуже цікава, а по-друге забезпечити видавництво фінансовими засобами. Кваліфікація видавців, їх ентузіязм і відданість справі творчости дитячої літератури — є добра гарантія, що громадські заходи не будуть змарновані. Другою справою є, як найшвидше видати, уже готову до друку дитячу енциклопедію, у видавництві і за редакцією Юрія Тищенка. Нам відомо, що п. Тищенко багато років свого життя віддав для цієї ідеї, зібрав від знавців дитячої книжки і визначних педагогів потрібний текстовий матеріял, отже, потребує теж лише моральної і матеріяльної підтримки. Виконавши наше зобов'язання перед дітьми, як нашим майбутнім, і видавши Енциклопедію Українознавства українською і англійською мовами, візьмемося і за „Антологію Українського Народу" за термінологією д-ра Демидчука чи „Книгу Битія Українського Народу" як ми воліли б її назвати. То буде завершенням великої справи — збереження духових багатств українського народу від змарнування на чужині. Нам здається, що доцільно вислухати думки з того приводу в першу чергу від видавців дитячої літератури пп. Тищенка і Гошовського, а також від організаторів шкіл українознавства по великих скупченнях українських поселенців, — Ню Йорк, Дітройт, Шікаґо, Филаделфія, Пітсбурґ і інших.

ЗАСЛУГИ ПАУК

Шукаючи адресу Пан-Американської Української Конференції між нюйоркськими хмародерами, я цілком несподівано спіткав своїх земляків, які теж, очевидно, опинилися там з тієї ж причини. Це були два полтавці, що щойно прибули до Америки. Ще з свіжими прикметами европейської скитальщини, вони здивовано розглядали велетенський будинок, в якому, як вони розповіли, поміщалась потрібна мені установа, і наперебій один перед одним, хвалилися, як то приємно їх там прийняли, та яку цінну дали їм пораду. Треба було зрозуміти, на скільки вони були горді і щасливі за існування цієї організації в цьому славному й могутньому місті.

Перебуваючи тут, на побережжі Тихого океану, я знову зустрівся з похвалою роботи ПАУК, але цим разом з боку скитальців, що прибули з другого кінця світу. — „Від радости мені плакати хотілось коли я дізнався про те, що мене впустили до цієї країни завдяки старанням Пан-Американської Української Конференції" — розповідав киянин, що довгі роки скитався в Китаї, і тільки щойно прибув через Філіпіни до Америки. Назву цієї організації я чув також і з уст ворожих нам людей, які ніяк не могли примиритись з фактом, що, мовляв, якась там українська організація потурбувалась за своїх людей швидше, чим їхня.

З такою опінією про ПАУК можна зустрітись, мабуть, в усіх країнах, де тільки замешкали українські скитальці. І насправді, кожний українець, який зацікавлений в консолідації та в зміцненні українських організацій на еміґрації, приглянувшись до обсягу і змісту роботи ПАУК, полегшено зідхне, бо побачить приємні успіхи та шляхетні й цінні задуми і пляни роботи на майбутнє. ПАУК має діловий зв'язок з українськими скитальцями не тільки на американському континенті, а в цілому світі: в двадцятивісьмох країнах світу він координує роботу українських осередків та допомагає їм в конкретній роботі. Не говорячи про центральні скупчення нашої еміґрації, ПАУК досягає найвіддаленіших частин світу. Далека Нова Зеляндія, мабуть перший раз ближче познайомилась з українською проблемою з літератури та різних матеріялів, надісланих ПАУК-ом через тамтешні українські осередки. З бюра ПАУК-а українська література та різні інформаційні матеріяли попадають аж до Австралії, Танґаніки, Цейлону, Тунісу, Японії, Чіле та до багатьох інших країн, до яких тільки не занесла скитальча доля наших земляків. Всюди: тут на американському терені, в Европі, в Азії — всюди, де тільки є українці, або де тільки виникла якась справа зв'язана з нашою національною проблемою, ПАУК відповідно реаґував. Завдяки його старанням, було врятовано частину українських скитальців, що перебували в Китаї; він підтримує зв'язок з українцями, що не об'єднані в національну організацію; він інтервеніював в справі українців в Ізраїлі, і т. д.

ПАУК виявив не малі старання в налагодженні зв'язків з чужинецькими урядовими та науковими чинниками. Він підтримує зв'язок з багатьма міжнародніми організаціями та допомагає науковцям та урядовим особам зорієнтуватися в нашому національно-визвольному русі. Все це говорить про те, що ПАУК став центром організаційного і інформаційного життя української еміґрації. Той, хто збагне обсяг цієї роботи й зрозуміє її моральне й практичне значення для нашої загальної справи, той може зрозуміти й тих двох наших земляків, що так захоплено хвалилися передо мною цією організацією. Я їх розумів: вони, відшукали його серед нюйоркських хмародерів, відчули себе щасливими, як ті моряки з розбитого корабля, що знайшли порятунок на знайомому острові.

Згадуючи цією нотаткою роботу ПАУК, хочеться висловити похвалу тим, хто стоїть на чолі цієї організації, та тим, хто жертвуючи своїм особистим добробутом, зуміли досягнути такого широкого обсягу роботи та впливу. Хочеться, також, вірити, що українська еміґрація, зрозумівши важливість цієї організації, збереже її для дальших успіхів.

Сем. Старко
Голивуд, Каліфорнія

Микола Очерет.

ПРОПАГАНДИВНА ПОЇЗДКА

2)

— А так, що немає. Передвоєнні запаси вичерпалися, а нові книжки друкуються в обмеженій скількості. Що появиться, зараз щезає. Паперу недостає... Та й всякі інші труднощі... Це ж війна, панове!

— Ми самі, от, їдучи сюди, думали у вас хоч декілька книжок для повітової бібліотеки дістати, — з відвертою щирістю з'ясував професор.

Люди збилися в купу, загомоніли, зашушукали, видимо — нараджувалися. Врешті вибрано окрему делеґацію для переговорів з трьох осіб, а саме: місцевого о. пароха, мужа довір'я і громадського старшину. Делеґати повели доповідачів на бік, під повітку, і почали пертрактації:

Панове, кажуть, ми розуміємо ваше становище. Поторгуватися завжди можна, це сьогодні річ щоденного порядку. Ми знаємо, як там, у вас, в місті... Тіснувато з продуктами... Ми за гроші не хочемо... Ми вам, кажуть, натураліями... — Відпустіть, майте милість, хоч пів-вагона книжок за продукти!

Тут уже доповідачам і терпець увірвався.

— Громадяни, гукають, чого це ви пристали? Немає книжок і край! Ви, хіба, що не розумісте?.. — По турецьки ж не говоримо!

Ну, звичайно, народ захвилювався, зайняв ворожу поставу. Почулись вигуки, погрози. Врешті кремезний юнак у вишиванці, — виліз на передок автомашини і каже:

— Друзі, каже, а це ж як? Провокація яка, чи що?.. Панове кажуть — книжок немає... А тут, на самоході, хіба що? Полова?... Вісім новісеньких шаф із книгами, аж тріщать, а вони — книжок немає!.. Не підведете, панове! Не на таких натрапили! Якусь „зразкову виставку" вигадали... Що це за дикі, большевицькі методи? З книжками возяться, як баба з парастасом, а тут народ без друкованого слова в'яне, як осінний лист! На очах нидіє. — Друзі, я висуваю конкретну пропозицію: спорожнити всі шафи! Не пустити ні одної книжки з нашого села! Література — це скарб народу, а книги — морська глибина! За мною, друзі! До світла! До сонця!..

...Гей, як заворушиться народ! Як заклекоче грізним дев'ятим валом!.. Гей, як потиснуть хлопці, як припруть грудьми автомашину... Шах, шарах, трах,тарах! — затріщали дошки, забряжчало скло, і за хвилину зразкова виставка книжок припинила своє коротке існування...:

Розлетілася на тріски!

...І в тую ж хвилину одне жалісне зітхання вихопилось з грудей юрби, один плач, одне ридання потрясло повітрям...

„Зразкова виставка" виявилась великим „блефом'...

Виявилось, що в шафах, за скляними перегородками, замість книжок — лежали пустопорожні палітурки, з золотими відтисками на хребтах...

А книжки вам не було ні на лік!

III.

В мрячному, чорному настрою верталися доповідачі з пропаґандивної поїздки в обломаній автомашині...

Сумно скрипіли колеса по курній дорозі:

...Учітеся, брати мої!
...Книги — морська глибина...
Осінь була золота.
Журавлі кричали: кру, кру...

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

ВІД ВАШОГО ЗГОЛОШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ ЗАЛЕЖИТЬ ПОЯВА НОВОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ". ВИШЛІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!

ВЕЛИЧАВА ПРОТЕСТАЦІЙНА МАНІФЕСТАЦІЯ В КЛІВЛЕНДІ

Неділя 25. листопада. З другої години, всупереч традиції, в місті пожвавлений рух. Переповнені автобуси, трамваї. На всіх перехрестях поліцаї і українські пластуни спрямовують потоки людей до „Мюзік Гол — Паблік Аудиторіум". Біля 3.000 учасників заповнили простору залю. Серед присутніх поважна кількість американців. Маніфестацію за визволення України та проти червоного і білого варварського московського імперіялізму відкрито національним американським гимном. З промовами в англійській мові виступали: адвокат О. Е. Малицький, головний суддя найвищого суду стейту Огайо Карл В. Вейґандт, голова Українського Конґресового Комітету в Америці проф. Лев Добрянський; в українській мові — п. Микола Тарасюк. Говорили також представники п о н е в о л ених Москвою народів — від словаків д-р Францішек Грушавський, від білорусів бувший прем'єр екзильного уряду проф. Кохановський.

Адвокат О. Малицький стисло, але ґрунтовно подав нарис історії України, аналізуючи всі етапи боротьби за правду і волю її свободолюбивого лицарського козацького народу. Він порівняв столітню боротьбу України, аж до сьогодні, з боротьбою, яку вела Америка за свою волю і незалежність з Британією 1776 р., підкреслюючи, що лише самостійні національні держави в своїх етнографічних кордонах, а серед них перша суверенна соборна Україна, зможуть забезпечити справедливий мир в Европі і в усьому світі. Тому священним і почесним обов'язком Америки і всього вільного ще сьогодні демократичного світу спинити московську імперіялістичну агресію та допомогти встановити справедливий демократичний лад поневоленим тепер большевизмом народам.

Суддя Карл В. Вейґандт виявив глибше знання ідеологічних основ антилюдської, антидемократичної державної системи р о с і йсько-большевицького імперіялізму та виразно став по стороні визвольної боротьби українського та всіх окупованих Москвою народів. Особливою несподіванкою було його звернення до молоді, щоб вона не забувала *мови своїх батьків і прадідів, щоб і в Америці розвивала, вище піднесла культуру свого народу, щоб не цуралась його і могла гордитися своїм походженням.*

Надзвичайно сильне враження зробила на слухачів ядерна, глибока змістом, насичена конкретними історичними фактами, що виявляє широкі знання історії України і всієї східньої Европи, а зокрема історії вікового російського імперіялізму, енерґійно, по-мистецькому виголошена промова професора Добрянського.

По промовах голова резолюційної комісії адвокат і радний міста Клівленду Іван Білінський зачитав проєкт резолюцій, які одноголосно прийняті учасниками маніфестації. Маніфестацію закінчено українським національним гимном „Ще не вмерла Україна", який відспівала з піднесенням і рішучістю уся переповнена заля.

Того ж дня ввечорі, провідники маніфестації п. п. Дмитро Шмаґала і Василь Волянський, в одному з готелів організували пресову конференцію з журналістами — представниками американської преси. Присутніх було біля 30 осіб, а серед них один з відомих публіцистів, співредактор впливовіших американських щоденників, який знає кілька східньо-европейських мов і вже не раз їздив з спеціяльними завданнями до Европи, зокрема був в Польщі, Чехії, Румунії та інших країнах.

Промови маніфестації та інтерв'ю пресової конференції з особливим акцентом коментуються сьогодні в пресі та серед широких кіл американської інтеліґенції і робітництва.

Перед вільним світом ми, українські е м і ґранти-скитальці, зриваємо маску і показуємо справжнє обличчя кривавого московського б о л ь шевизму. Того большевизму, який в найжорстокіший нелюдський спосіб вимордував понад 10 мільйонів українського народу, а сьогодні підповзає вже і до горла вільного світу. Сьогодні, як і вчора, Україна стікає кров'ю. Складають свої гарячі козацькі голови бойовики леґендарної УПА та політичне революційне підпілля. Щохвилини, в переповнених товарових вагонах вивозять кращих синів України на вічну каторгу в Сибір неісходиму, Колиму, Камчатку, Соловки... Але ніякий кат не здолає задушити Україну! Україна непоборна! І недалеко той час, коли всі ми, діти сторозтерзаної Матері-України, з усіх закутин світу почуємо дзвін волі з вежі святої Софії, нашого столичного золотоверхого Києва!

Я. Аскольд Смець

Хто буде наступним президентом З. Д. А.

(Закінчення зі сторони 2)

відуальности і людини з стажем демократи не мають.

Республіканська партія, зате, має великий вибір кандидатів. З них найголовніший сен. Тефт, один із найсерйозніших політиків Америки, знаменитий знавець адміністративних справ, фактичний керівник Республіканської партії. Він вже проголосив свою кандидатуру. Виступаючи якнайгостріше проти Трумана, демократичної адміністрації і всіх їхніх потягнень, він проте змінив тон своїх промов і виступив з низкою нових плянів. Сен. Тефт голосував, нпр. проти вступу Америки до т. зв. Атлантійського Союзу, — сьогодні він його підтримує. Раніше він був проти висилки військових американських з'єднань за море, сьогодні він каже, що Америка не має вибору. Раніше він підтримував без застережень сен. МекКарті, що виступив з закидами про впливи комуністів в урядоих колах, сьогодні ін заявляє, що МекКарті діяв безвідповідально, кидаючи обвинувачення без доказів. Ще недавно він протестував проти підвищення податків і поширення зброєнь, сьогодні він тільки за обмеження, проповідуючи, що податки і зброєння мусять так довго обтяжувати населення, як довго цього вимагатиме добро Америки. Тефт в своїй програмі кладе більший натиск на Америку і її добро, вважаючи, що надто широка і безвідповідальна допомога цілому світові може привести Америку над берег прірви.

Другим республіканцем, що проголосив свою кандидатуру, є губернатор Каліфорнії Воррен, що в 1948 р. кандидував на заступника президента на листі губ. Дюї. Губ. Воррен належить до т. зв. проґресивних республіканців, які вважають, що республіканська партія мусить перевести низку основних організаційних змін, щоб могти успішно вести свою роботу. Цю групу підтримують деякі інші респ. сенатори і губернатори.

Таксамо як і в демократів, в республіканців називають ще низку інших сенаторів і політиків, як можливих кандидатів. Справи ці вирішить конвенція в Шікаґо.

Поважна група республіканців на чолі з сен. Даффом і губ. Дюї підтримують кандидатуру ген. Айзенгавера, як республіканського кандидата на президента. Сам ген. Айзенгавер не висловився в цій справі. Докруги його особи твориться своєрідна атмосфера таємничости. Студентом він був демократом і свою військову кар'єру зробив за демократичного панування. З демократичною адміністрацією він сильно пов'язаний і виконує всі накази цієї адміністрації. На основі його промов під час його головування в колюмбійському університеті та на основі приватних розмов низка визначних американців твердить, що він республіканець і погодиться кандидувати на президента, якщо республіканська конвенція поставить і проголосує його кандидатуру. До Айзенгавера мають претенсії і демократи. Вони раді б його бачити демократичним к а н д и д,атом вбачаючи в ньому як і республіканці, рятунок для своєї партії. Якщо б Айзенгавер дійсно став президентом ЗДА, то він не був би демократичним президентом, не був би проте і надто пов'язаний партійними вузлами з республіканцями. Загально вважають, що він найкраще відповідає поняттю доброго президента, що служить країні, а не партії, що нпр. закидають Труманові і Тефтові.

Низка американських часописів в цілій країні перевела анкету між своїми читачами, у висліді якої стверджено, що Айзенгавер має більше прихильників, як Тефт. Тефт, проте, в республіканській партії має сильні впливи, і він певен, що конвенція іменує його кандидатом на президента.

Так як справи стоять, президентом Америки в нових виборах, може бути Айзенгавер, якщо здобуде номінацію на республіканській конвенції та дасть на це свою згоду. Якщо Тефт буде іменований, то загально уважають, що демократичний кандидат, навіть, якщо це буде Труман, вийде переможцем. Незалежні демократи голосуватимуть за Айзенгавером, Тефта вони не підтримають. Селяни, робітники та жінки традиційно голосують за демократів, які обіцяють їм роками багато нездійсненного, але принадного. Проти Айзенгавера і Тефта висловилося вже робітництво, хоч вони не сказали ще свого слова, чи будуть підтримувати демократів.

Політичні аналісти стверджують, що не зважаючи на особи кандидатів, Америці потрібна зміна влади. Демократи надто довго керують адміністрацією, мають на сумлінні надто багато помилок, надто видимі ознаки політичного розкладу. Ці справи можуть пошкодити демократам і помогти республіканцям. В недавніх виборах до громадських установ, республіканські виборці в багатьох містах голосували проти кандидатів власної партії, яким доказано корупцію і нездарність, та обрали демократичних кандидатів. В загальноамериканських виборах ця історія може повторитися з протилежним наслідком. Демократичні виборці, які мають доволі безупинних скандалів у Вашинґтоні, можуть зломити партійну дисципліну та віддати свої голоси на республіканців.

Передвиборча аґітація буде гаряча, а наслідки її можуть принести немалі несподіванки.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ І НАУКОВЕЦЬ

— Та чи не шкода Вас для цеї роботи, коли Ви могли б збагатити чимось нашу науку?

— Ба, але звідки взяти на цю науку фондів, коли й Ви не вислали ще свого Національного Датку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО УКРАЇНСЬКІ НЕДІЛЬНІ РАДІОПРОГРАМИ У ФИЛАДЕЛФІЇ

В числі 273 „Свободи" з дня 23. листопада ц. р., п. Ярослав Щука помістив свої критичні завваги відносно філаделфійських недільних радієвих програм п. Блавацького. Зміст а головно тон цих завваг може у читачів, які не слухали авдицій п. Блавацького, викликати сумнів відносно їх вартости, — чим п. Щука зробив кривду не тільки п. Блавацькому, але й у с і м слухачам його прекрасних авдицій, якими сьогодні гордиться українська Филяделфія. Всі „критичні завваги" п. Ярослава Щуки є дуже проблематичної вартости і справді не дуже й варто з ним полемізувати. Наведемо кілька їх, щоб доказати, наскільки воно „важливі" і „серійозні".

П. Я. Щука вважає „міксуванням", коли оголошуючи адресу крамниці говориться: — Норд 7 вулиця. Очевидно хотів би: північна сьома вулиця. Ми завдали собі труду і запитали кількох мовознавців у Филаделфії і всі вони заявили нам, що Норд сьома вулиця, чи — Вест Джірард Евню є назвою, яку треба подавати в оригінальному звучанні. (Бо й справді — як тоді перекласти Евню?) Чи в такому разі не треба б писати замість Джерзі Сити — Джерзі Місто? Так само вислів „Старий Край", чи „Новий Світ" не є ніяким „міксуванням" і ті окреслення є приняті і нікого не вражають.

П. Я. Щуці не подобається заповідання „напереміну" і він злосливо завважує, що воно практикується тільки ще в одній країні. Це спосіб практикований в багатьох країнах (майже в кожній) і він дуже оживлює і урізноманітнює радіопрограму. Так само не подобається п. Щуці сиґнал „Хлопці алярм". Це вже питання смаку. Мені н. пр. і багатьом моїм знакомим він дуже подобається.

Мабуть сам п. Щука відчув, що всі його завваги не дуже важливі, бо кінчить свої довжелезні міркування фразою: може ці замітки видаватимуться дрібничковими..." В цьому має п. Я. Щука повну рацію. Він міг свої замітки післати п. Блавацькому, але не займати ними уваги читачів „Свободи". Дивно нам, що п. Я. Щука не звернув уваги на інші українські авдиції у Филаделфії і не знайшов можливости щонебудь про них написати. Він мав би в цьому випадку дуже вдячне поле для своїх критичних заміток. Він саме вибрав ту авдицію, яка своєю формою і мистецьким змістом викликує подив і пошану не тільки серед українців, але й між чужинцями. Ледве чи на терені ЗДА є ще друга українська радіопрограма тої мистецької вартости! Тому треба її підтримувати, а не намагатися шкодити їй непродуманими публічними виступами.

Тарас Чужак.

ВІДКРИТТЯ КАНАДІЙСЬКОГО ЛІКАРЯ

Онтарійський Відділ Канадійськоо Ракового Товариства повідомляє, що д-р Е. В. МекГенрі, професор торонтонського університету, відкрив спосіб устійнювання недуги рака. Навіть у перших стадіях цієї недуги можна її викрити з 91% певности, вживаючи способу д-ра МекГенрі.

Він — разом зі своїми співробітниками д-ром В. Дж. МекҐейніті з Торонто Вестерн Госпітал та Дж. Р. Бітоном з Ошави — ствердили, що рівень кровного „ґлютамік асіду" (один із елементів, що допомагають витворювати в нашому організмі протеїну) має більший засяг у пацієнтів хворих на рака. Як один із передових канадійських експертів у ділянці харчів, д-р МекГенрі має великий вклад у дослідах над людською поживою. У висліді його студій над вітамінами пороблено відкриття у зв'язку з ґлютамічною кислотою.

Вже давніше стверджено, що приявність рака в людському організмі наче б впливала на механіку переміни поживи. Д-р МекГенрі вирішив довідатись, чи є яка різниця між кровною ґлютамічною кислотою нормально здорової людини і захворілої на рака. В дотеперішніх експериментах виявлено, що лагідні випадки тумору не вносять жадних змін і „ґлютамік асід" остає в нормальній кількості. Д-р МекГенрі та його співробітники застосували свій спосіб до низки випадків занедужань, щодо яких не було поставлено діяґнози, і наперед сказали характер даного тумору. Пізніші патологічні досліди даних наростів виказали, що тести д-ра МекГенрі є докладні на 91%.

● **ТАСС**, офіціяльна совєтська пресова агенція, повідомила, що найновішим технічним досягненням в Совєтському Союзі є устаткування одної фабрики, де роблять самі роботи-машини, без людей. В західних коментарах додається, що Совєти всіх людей переміняють в бездушних роботів.

● **Андрей Вишинський**, совєтський представник на сесії Генеральної Асамблеї ОН в Парижі, знову виступив з гострим засудом алянтських розброєневих пропозицій.

ВІДГУКИ ДНЯ

В НАШІЙ ШКОЛІ — НАШЕ МАЙБУТНЄ

Українська мова є розмовна мова для досить великого числа іміґрантів у ЗДА. Балакають нею русини, ґаліціяни, малороси, свої люди, деякі американи, а навіть немало русских. Кажуть, що багато з них щороку переходять на англійську мову, але зате меньбільш тільки само прибуває, бо приїжджають нові іміґранти.

З масовим приїздом дипістів, число людей, що балакають по-українськи (без уваги на наголос!), навіть збільшилося:

Дипісти, як усім відомо, сиділи довший час по таборах у Німеччині й Австрії, то й навезли досить імпозантну кількість молодого нарибку. А що діти повинні вчитися, то й наповнилися ними українські школи.

Українські школи в Америці є утраквістичні, себто двомовні, в Ню Йорку навіть утраквістичні — себто: назва школи українська, а предмети, включно з релігію, по-англійськи, значить: фифті фифті.

Але те „фифті фифті" не подобалось чомусь деяким батькам.

Дивна річ!.. Українці назагал страшенно терпеливий народ. Училися вони тієї терпеливости довгі-довгі роки, вистоюючи під дверима старостів, приставів чи інших урядовців, то й мали час стати поклонниками св. Терпелиці.

Біда тільки, що їм часом рветься терпець і тоді виходить таке як ось у Ню Йорку...

Кажуть, що в одній українській школі взялися батьки майже за революційні методи: після двох років вижидання, просьб, а навіть домагань — скликали віче.

Виступили промовці і кожний з них закінчував свою промову менш-більш так: „Ми хочемо, щоб наші діти вчилися в українській школі також і української мови!"

Кажуть, що хтось додав ще: „і релігії", але не знаю, чи цей додаток узято під увагу при внеску.

Врешті — все одно, бо поставлений внесок перепав. За введенням української мови заявилася „подавляюча" меншість, бо тільки 85 відсотків приявних батьків.

Противники внеску видвигнули дуже вильні арґументи.

Вони казали:

Українська школа має виховувати доброго американського громадянина...

(Голоси: В порядку!)

Українська мова має навчити дітей англійської мови...

(Голоси: Правильно!)

Українська школа має подбати за те, щоб дитина пізнала закони Божі й людські та навчилася їх шанувати...

(Голоси: Згода!)

Але щодо української мови, то вже вибачайте...

(Голоси: Сюр! Ол райт!)

Поперше: дитина повинна цю мову знати з дому.

Подруге: Коли не знає, то школа їй не поможе.

Потретє: Коли б навіть і помогла, то й так їй ця мова на ніщо не придасться.

Почетверте: Коли б колись, евентуально, дитина тієї мови потребувала, то легко її навчиться від жидів на давнтавні.

Галактіон Чіпка

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ І СПІВЛАСНИКАМИ ДВАНАДЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО СОЮЗОВОГО МАЙНА!

ЗБОРИ УКК ВІДДІЛУ В АМСТЕРДАМІ

Екзекутива УКК, Вд-у в Амстердамі, повідомляє цею дорогою, що **РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ** Відділу відбудуться в **ДНІ 16-го ГРУДНЯ** ц. р. о год. 6-ій ввечорі в церковній залі (24 Pulaski St.), на які запрошує всіх українців з тим, що в годину пізніше відбудуться загальні збори без огляду на скількість приявних.

Активне і пасивне право вибору будуть мати лишень ті, котрі викажуться посвідкою вплачення датку на народ. фонд.

Даток можна буде вплатити перед, або в часі зборів до рук **Д-ра Петра Крейтовського.**

Інж. Петро Бедзіш, гол.; Д-р Петро Крейтовський, кас.; Дмитро Олійник, секр.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Дня 10-го грудня прийдуть кораблем „Дженерал Мюр" до Ню Йорку на ашуранси ЗУА-ДКомітету такі особи:

Мунжа Єва; Назаревич Осташ, Ірина, Ігор, Іван, Лев; Папахнід Ілля, Надія, Ярополк, Юліян; Савків Федір, Михайлина, Микола; Соколик Василь; Сорока Іван, Марія, Михайло; Сидорак Климентій; Гашієнко Трохим, Анна; Коцюба Іван, Марія, Іван, Рената; Криворучко Данило, Марія; Холодняк Юлія, Іван; Лесик Ігор; Загорський Адам, Маланка.

УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

НАШ КУЛЬТУРНИЙ РЕФЕРЕНДУМ

Проголошуємо дальшу листу тих, які своїм замовленням на новий суспільний тижневик літератури, мистецтва і культури, що має появлятися як недільне видання „Свободи" від початку наступного року, виявили своє бажання піддержати наш суспільний культурний проґрес.

ЛИСТА ч. 22.

Андрусяк Микола
Антонишин Петро
Белей Василь
Беряк Михайло
Боднар Матвій
Богданович Михайло
Брендзей Микола
Бучацький Володимир
Бундзяк Теодозій
Бузель Прокіп
Бута Микола
Бичко Василь
Чайковський О.
Халишев Семен
Харченко Юхим
Хлібович Петро
Ходоровський Осип
Чорнобай Ірина
Храплива Марія
Худий Іван
Цибуляк Филип
Данилевич Богдан
Данилів Іван
Давидовський Ярослав
Демчук Ольга
Демидюк Дмитро
Дячук Василь
Діктерук Олекса
Довганек Соня
Дубицький Володимир
Федун Володимир
Ґонтарський Осип
Ґреґорович А.
Гайовий Василь
Гнатик Микола, д-р
Гончаренко Іван
Говера Федор
Граб Н.
Грицик Степан
Гриневич П.
Гупало Ярослав
Янович Михайло
Яворський Антін
Юрчинюк Микита
Качанюк Юрій
Костів Іван
Костинюк Микола
Козак Іван
Крайчик Олекса
Кравчук Олекса
Літепло Сам
Лобай Данило
о. Лопухович С.
Мацьопа Михайло
Маєвський Володимир
Макарчук М.
Макогін Омелян
Маслянка В.
Масталір Евстахій
Мельник Володимир
Мицьо Андрій
Мишанич Галина
Нагніт Степан
Назар Іван
Ошуст Іван
Островський Богдан
Осухівський Віктор
Павлів Петро
о. Ю. Павловський
Пігуляк Іван
Пилипишин Степан
Реннізон Михайло
Рубич Михайло
Савка Василь
Совран Андрій
Сененко Яків
Сеник Олег
Шіпка Степан
Шмокалюк Олекса
Шушляк Іван
Скрента Володимир
Слиз Адольф
Смик Володимира
Солян Марія
Станько Таран
Стельмах Остап
Стерчо Петро, д-р
Сторощук Степан
Строцький Іван
Сидор Анна
Симіонов Андрій
Шаран Іван
Татарінов Филип
Тершаковець Дарія
Тимчій Григорій
Тимкевич Володимир
Вецаль Розалія
Векляк Іван
Венґжен Осип
Вайт Тома

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ПАМ'ЯТІ ГНАТА ПАЛАЖІЯ

З уваги на велику кількість нових артистичних сил, що прибувають з Европи, старша генерація українсько-американської громади мимохіть відвертає свою увагу від артистів, які діяли посеред неї або для неї в часах до другої світової війни. А вже мало хто може затямити людей, які останніми часами перестами виступати прилюдно на українських імпрезах і тому мабуть згадка про смерть бл. п. Гната Палажія, що помер несподівано від удару серця 31 серпня 1951 на становищі управителя хору й учителя при карпатсько-юуській гр. катол. церкві Преч. Діви при 13 вулиці в Ню Йорку не викликала більшого заінтересування серед теперішнього покоління. Все ж таки треба пригадати, що ім'я Гната Палажія в часах між першою й другою світовою війнами було загально звісне серед української громади, бо його виступи на українських концертах як соліста-баритона належали до справжніх атракцій, а навіть не-українська преса в місцевостях, з яких він виступав, присвячувала його виступам не мало місця. Не шкодить пригадати, що один з щоденників у Бейон, Н. Дж., помістив навіть редакційну статтю, присвячену небуденному співацькому талантові Палажія, який в 1927 р. короткий час займав становище диригента при українській катол. церкві в тому місті.

Гнат Палажій походив з Західньої України — народився в 1894 р. в Ланах, повіту Бібрка. З уваги на гарний голос був прийнятий до бурси Ставропігійського Інституту у Львові, а в 1912 р. приїхав до Злучених Держав. Тут студіював музику в Карла Гайна в Ню Йорк Каледж оф Мюзик, виступаючи на попісах Ню Йорк Джерман Консерваторі в рр. 1917-18, а опісля в Ню Йорк Амерікен Консерваторі оф Мюзік в рр. 1918-1922 як соліст з українськими піснями. З першого виступу в залі Музичної Колеґії появилася в „Свободі" дуже прихильна рецензія, в якій згадано про гардість приявних на залі українців, коли почули, як щиро оплескує американська публіка українського співака за його українські пісні. Незабаром (1917) Палажій дістав становище диригента хору в українсько-катол. церкві в Пасаік, Н. Дж., одначе в 1923 р. виїхав на дальші студії до Медіолану, в Італії. Після повороту з Італії він виступав в різних містах Америки на українських концертах, а крім того запрошували його італійські хори з сольовими виступами в опері „Мікадо" і „Пінафоре", Гільберта і Оливана. Він співав теж ролю Мефістофеля в опері „Фавст", перекладеній на італійську мову і виставлену в Ню Йорку компанією Салерно Гранд Опера, і в „Аіді" (Вердія), виставленій в театрі Лоґакр при 48 вул. і Бродвей у Ню Йорку а Метрополітен Опера, виставляючи в 1925 році оперу „Ля Травіята" (Верді) в Бруклин Академі оф Мюзік, призначила йому ролю Дітторе. Вві оці виступи поміщені на тодішніх програмах, з яких деякі збереглися досі.

Коли в 1928 р. Палажій прийняв становище управителя хору при угро-руській церкві в Ню Йорку, він впровадив українські пісні до репертуару цього хору, з яким виступав на прилюдних концертах як серед української громади, так і перед загальною американською публікою. У грудні 1934 р. він виступив зі своїм хором в серії Різдвяних концертів, улаштованих під патронатом університету Ню Йорк, виповнюючи цілу програму псальмами Д. Бортнянського, „Вулицею" Ф. Колесси і „Вечерницями" П. Л. Ніщинського. Урядова програма видана в тому часі згаданим університетом помістила також короткий життєпис Гната Палажія, згадуючи, що в Медіолані він вивчив музику в консерваторії Верді під керівництвом маестра М. Баваньолі, в його оперовий репертуар охоплював ралю Падре Квардіяна в опері „Ля форза дель дестіно", в якій він дебютував 1924 р. в Медіолані.

Мабуть відносини, серед яких проживав покійний останні роки свого життя, не дали йому спроможности маніфестувати ні себе ні свого хору, одначе він бував на всіх українських імпрезах і національних святах Великого Ню Йорку до самого кінця свого життя.

С. Д.

● 11 літунів згинуло, коли літаюче судно Мартін Марінер впало в море недалеко Сан Дієґо, в Каліфорнії, через двадцять хвилин після вилету з морської повітряної станції. Ніхто не врятувався. — Одинадцять членів залоги бомбардувальника Бі-29 врятувалися, спустившися з парашутами, коли їх літак почав горіти в повітрі в околиці Риверсайд, у Каліфорнії.

П О Д Я К А

Цією дорогою складаємо якнайщирішу подяку всім присутнім, що взяли участь в 50-тій річниці — ЗОЛОТІМ ЮВІЛЕЮ — наших Батьків

ТОМКА І АННИ ГОРИН,

який відбувся в суботу, 17. листопада б. р., в Українськім Народнім Домі в Елізабет, Н. Дж.

Нам дуже приємно, що 225 осіб звеличало це свято наших Батьків, між ними діти з родиною та внуки, яких вони всіх виховали в укр. дусі та вивчили наших звичаїв і традицій.

Зокрема щира подяка п. Я. Красовському, старості Т. Шлат і Дружці за промови, які виголосили під час прийняття, всім за дарунки та вкінці за відспівання американських і українських веселих пісень, що нашим Ювілятам нагадували рідний край.

Дочка з мужом М. ОРШУЛЯК, Poughkeepsie, N. Y.
Син з родиною І. ГОРИН, Elkhart, Ind.
Дочка з мужом В. ЗУБРИК
Син з родиною Н. ГОРИН
Дочка з родиною Н. ГОНТЕР
Дочка з родиною Н. БОДНИЦЬКІ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 268, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. грудня, в год. 7:30 ввечорі, в домі Укр. Горожан на Wakeling St. Проситься довгуючих членів вирівняти вкладки щоби не переносити довг на наступний рік. — Т. Радинський, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Повідомляємо, що річні збори відділу 290 відбудуться в неділю, 9. грудня, в год. 2. попол., в церковній галі. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до вирішення. Буде вибір уряду на 1952 рік. Просимо нових іміґрантів прийти на ці збори і вписатися в члени У. Н. Союзу. — А. Хімяк, предс.; М. Іванюк, секр.